

Den nuværende erhvervskandidat er ikke attraktiv for de studerende

Med den politiske aftale om en reform af universitetsuddannelserne, bliver der skruet voldsomt op for omfanget af erhvervskandidater. I fremtiden skal 20% af kandidatuddannelserne omlægges til en erhvervskandidat.

De studerende fravælger i dag erhvervskandidaten – blandt andet på baggrund af et udbredt manglende kendskab til ordningen og de konkrete muligheder og fordele, som ordningen giver.

Djøf har gennemført en større spørgeskemaundersøgelse blandt Djøfs studerendes medlemmer på videregående uddannelser. Undersøgelsen giver et indblik i de studerendes kendskab og holdninger til den nuværende erhvervskandidatordning.

Analysen viser, at

- Blandt kandidatstuderende, der har haft mulighed for at tage en erhvervskandidat, men som ikke er i gang med en, svarer 60 %, at én af årsagerne til, at de har fravalgt ordningen, er, at de gerne vil være hurtigere færdig. Dertil svarer 31 % at de mangler viden om en sådan ordning, og 30 % fremhæver, at erhvervskandidaten indebærer mange arbejdstimer ved siden af studiet.
- De studerende har begrænset kendskab til erhvervskandidaten. Hele 50 % af de adspurgte bachelorstuderende ved ikke, om en erhvervskandidat overhovedet er en mulighed på deres studie, og 36 % angiver, at det ikke er en mulighed for dem.
- Kun 12 % af de bachelorstuderende vil i meget høj grad eller i høj grad være interesseret i at tage en erhvervskandidatuddannelse. 50 % har i mindre grad eller slet ingen interesse, og 21 % ved ikke, hvorvidt tilbuddet om en erhvervskandidat vil være værd at overveje.
- En signifikant større andel af de bachelorstuderende med studierelevant job (71 %) er i mindre grad eller slet ikke interesseret i at tage en erhvervskandidatuddannelse, når man sammenligner med bachelorstuderende med ikke-studierelevant job og uden studiejob (56 %).

Djøf mener

- Aftalen om en ny kandidatreform betyder, at langt flere i fremtiden skal tage en erhvervskandidatuddannelse. Det er en ordning, som i dag anvendes i et meget begrænset omfang på det samfundsvidenskabelige område. Når kandidatuddannelserne skal omlægges, kræver det derfor, at ordningen bliver langt mere attraktiv for de studerende. For som vores undersøgelse viser, er der ikke en udbredt interesse for erhvervskandidatordningen, som den ser ud i dag.

- Et kandidatudvalg skal nu se på hvordan nye erhvervs kandidater konkret skal udformes. Her mener vi, det er afgørende, at ordningen bliver fleksibel, og at der tages hensyn til de studerendes arbejdsbelastning. Det er vigtigt, at den nye ordning skaber de bedst mulige rammer for de studerendes trivsel og læring.
- Vi skal sikre, at der er nok relevante, attraktive og tilgængelige arbejdspladser til de studerende – i hele landet. Samtidig skal vi sørge for, at de studerende ikke kun uddannes til det første job, men til et helt arbejdsliv. Kun få universitetsuddannelser uddanner til en specifik profession. Styrken ved de akademiske uddannelser er netop, at de giver et sæt grundkompetencer, som kan bruges til en bred vifte af jobs. En universitetsuddannelse uddanner ikke til det første job, men til et langt arbejdsliv. Det skal vi sørge for, at de nye erhvervs kandidater forsat gør¹.

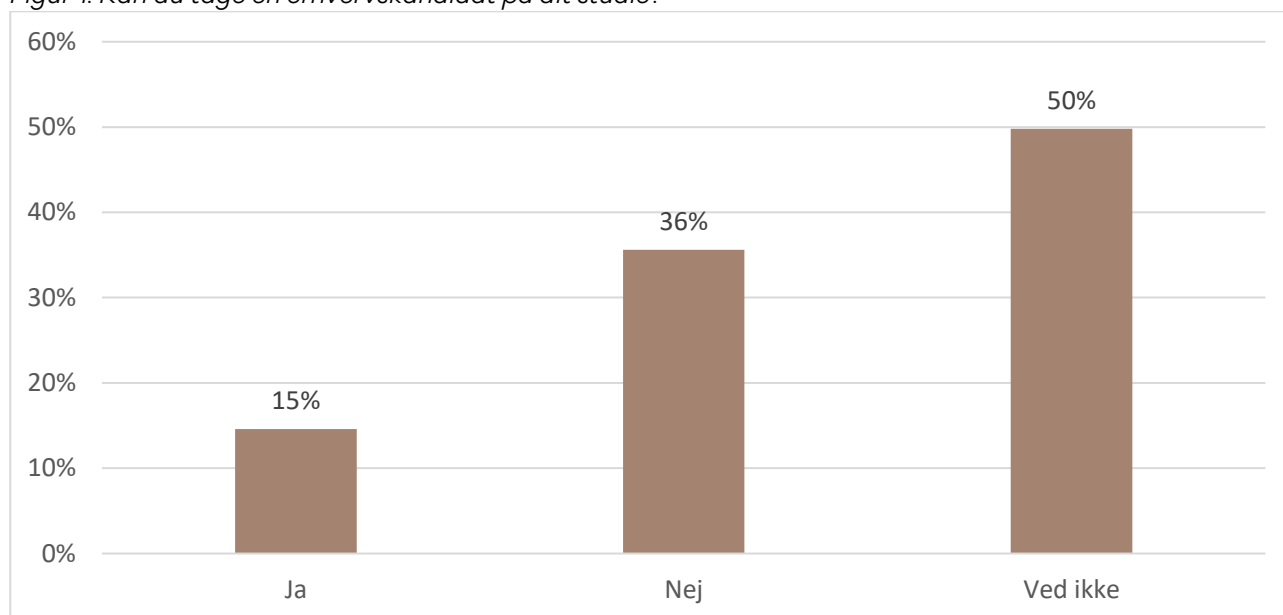
Størstedelen af de studerende mangler viden om deres muligheder for at tage en erhvervs kandidat

Kendskabet til, hvorvidt man har mulighed for at tage erhvervs kandidatuddannelse, er ikke udbredt blandt de studerende i dag. Blandt de adspurgte bachelorstuderende angiver kun 15%, at de har mulighed for at tage en erhvervs kandidat². En større andel (36 %) svarer, at de ikke har denne mulighed, mens halvdelen (50 %) svarer, at de ikke ved, hvorvidt de har mulighed for at vælge en erhvervs kandidat.

¹ Læs Djøfs anbefalinger til hvordan de nye erhvervs kandidaterne bliver en succes, og hvilke udfordringer der skal løses på vejen hertil: www.djoef.dk/erhvervs kandidat. Anbefalinger er blevet udarbejdet i samarbejde med Deloitte, Kromann og Reumert og det samfundsvidenskabelige og juridiske fakultet på Københavns Universitet.

² På de samfundsvidenskabelige og erhvervsøkonomiske uddannelser, som Djøf repræsenterer, var der i 2021 i alt 556 personer i gang med en erhvervs kandidatuddannelse, hvoraf 352 var at finde på revisoruddannelsen.

Figur 1: Kan du tage en erhvervs kandidat på dit studie?

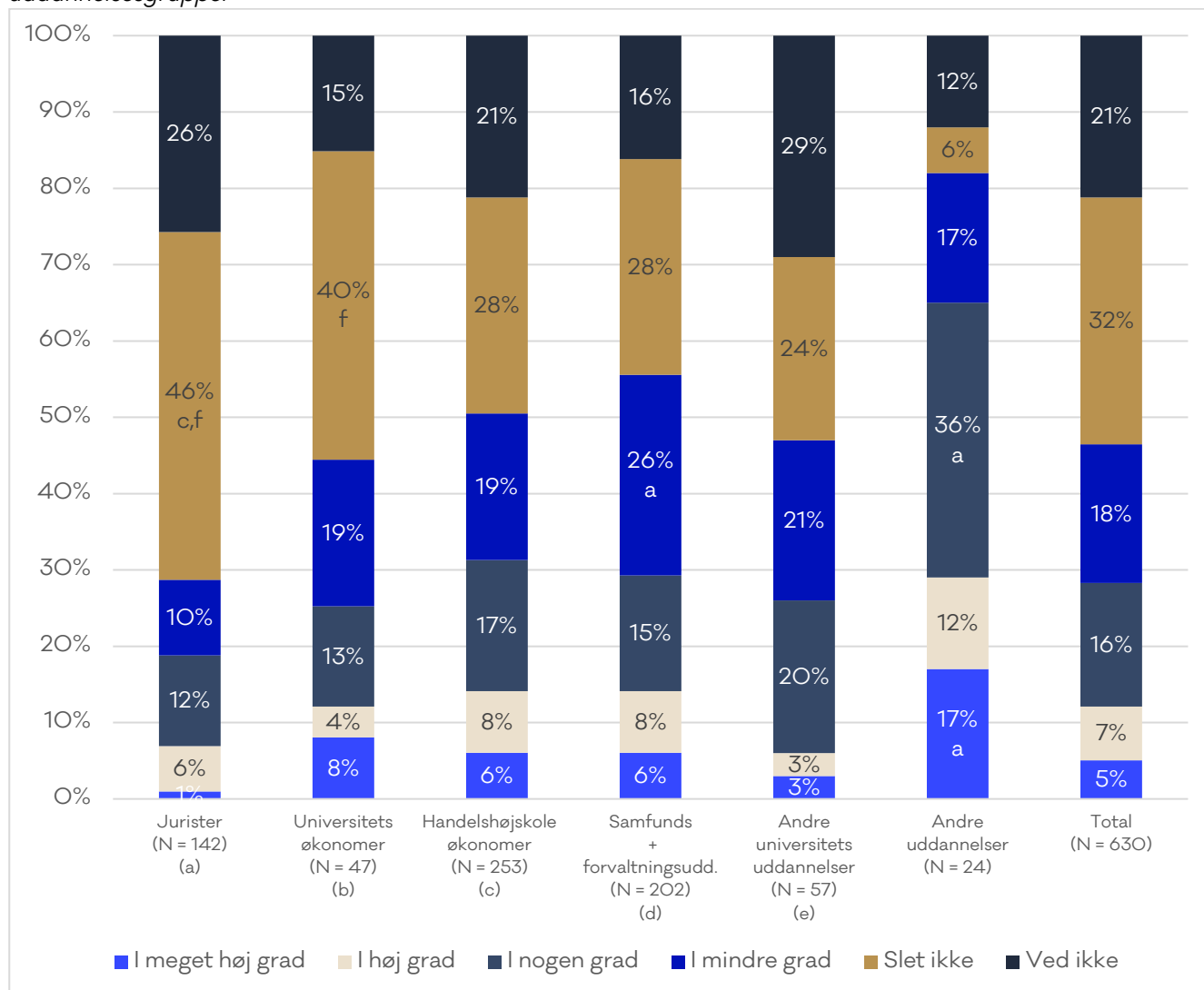
Note: Spørgsmålet er kun stillet til bachelorstuderende.

Blandt de kandidatstuderende er billedet endnu mere klart. Over halvdelen (59 %) angiver, at de ikke har haft denne mulighed. Det er kun en mindre del (11 %), der svarer ja til, at de har haft mulighed for at tage en erhvervs kandidat, mens en overraskende høj andel (29 %) ikke ved, om det har været en mulighed. Af de adspurgte studerende er det kun 2 %, der aktuelt er i gang med en erhvervs kandidatuddannelse. Disse resultater understreger, at der kan være behov for klarere kommunikation omkring mulighederne for og fordelene ved at tage en erhvervs kandidat.

De færreste studerende er interesseret i en erhvervs kandidat

Kun 12 % af de bachelorstuderende er i meget høj grad eller i høj grad interesseret i at tage en erhvervs kandidatuddannelse. Derimod svarer halvdelen (50 %) af de studerende, at de i mindre grad eller slet ikke har interesse. Som illustreret i Figur 2, er det særligt juristerne og handelshøjskoleøkonomerne, der slet ikke er interesseret i at tage en erhvervs kandidatuddannelse. Dog ses denne tendens også i høj grad for de andre uddannelsesgrupper.

Figur 2: I hvilken grad vil du være interesseret i at tage en erhvervskandidatuddannelse? – Opdelt på uddannelsesgrupper

Note: Spørgsmålet er kun stillet til bachelorstuderende. Signifikant større end: ^a Jurister, ^b Universitetsøkonomer, ^c Handelshøjskoleøkonomer, ^d Samfunds + forvaltningsudd., ^e Andre universitetsuddannelser, ^f Andre uddannelser.

I studielivsundersøgelsen fra 2022 spurgte vi ligeledes ind til de studerendes tanker om en erhvervskandidatuddannelse. Her svarede næsten to ud af fem studerende (38 %), at det i høj grad eller meget høj grad vil være for hårdt med de 25 ugentlige arbejdstimer tilknyttet erhvervskandidaten ved siden af studiet. Kun 19 % svarede, at de troede, at det i mindre grad eller slet ikke vil være tilfældet. 36 % af de studerende svarede også, at en erhvervskandidatuddannelse i høj grad eller meget høj grad vil resultere i, at det vil tage for lang tid at blive færdig med deres uddannelse. Ca. hver femte studerende (21 %) vurderede ligeledes, at de i høj grad eller meget høj grad vil miste for meget socialt ved at tilbringe mindre tid på studiet som følge af at tage en erhvervskandidat. 39% ser dog i mindre grad eller slet ikke dette som et problem.

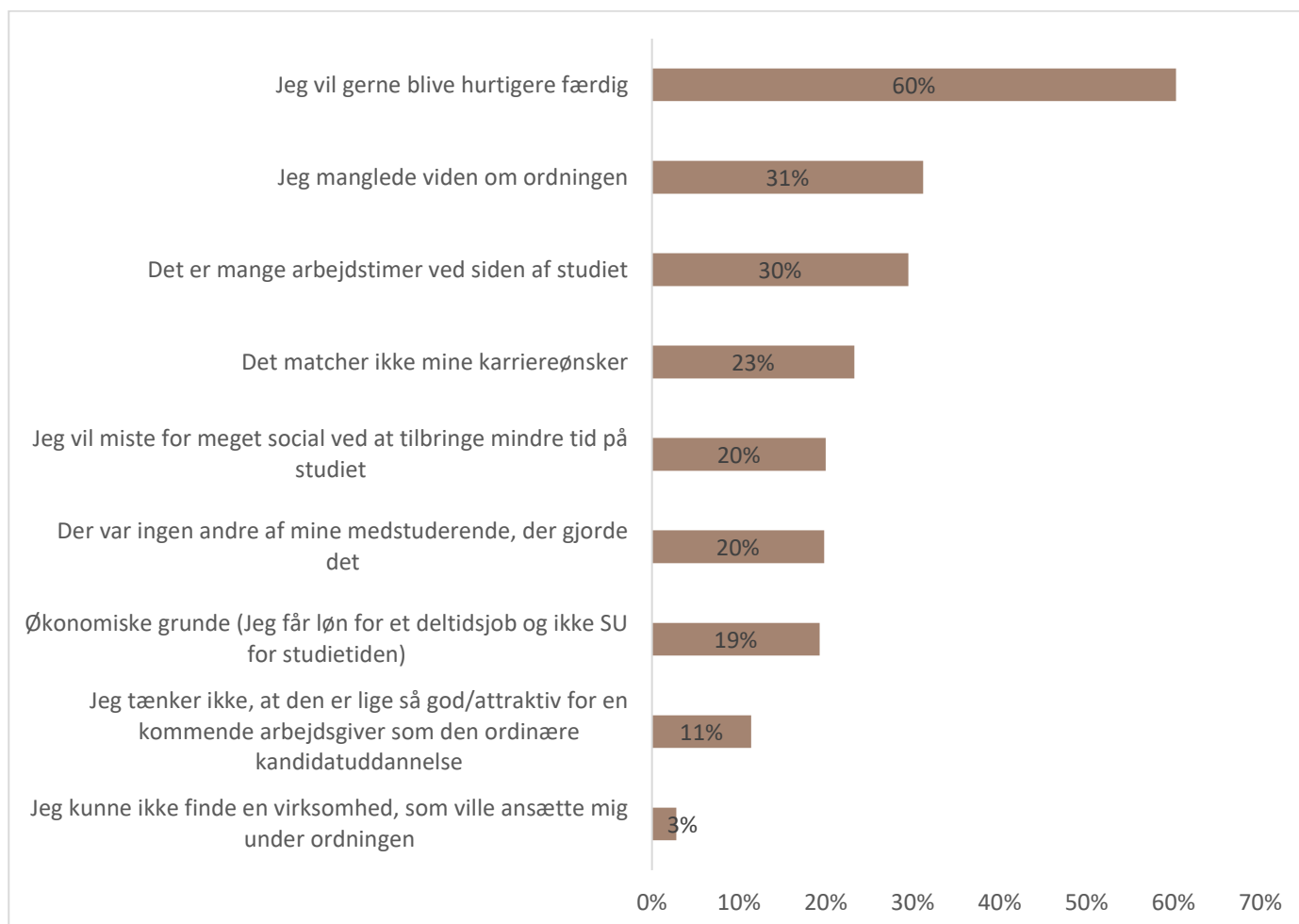
Mangel på viden og muligheder får studerende til at fravælge en erhvervs kandidat

Når vi spørger de kandidatstuderende, der har svaret, at de havde mulighed for at tage en erhvervs kandidat, men som ikke er i gang med en, om hvorfor de ikke har valgt at tage en erhvervs kandidatuddannelse, svarer 60 %, at de gerne vil blive hurtigere færdig. 31 % svarer, at de manglede viden om ordningen, imens 30 % svarer, at det er mange arbejdstimer ved siden af studiet, og en fjerdedel (23 %) svarer, at en erhvervs kandidatuddannelse ikke matcher deres karriereønsker.

Besvarelserne stemmer overens med studerendes svar i Djøfs studielivsundersøgelse 2022, hvor en studerende skriver følgende om den toårige erhvervs kandidat: *"Jeg tror ikke stress og trivsel blandt studerende bliver mindre af en erhvervs kandidat. HD-studierne har lignende opbygning og mit umiddelbare indtryk er, at stressniveauet er mindst lige så højt hvis ikke højere. Jeg oplever i mindre grad pres fra min arbejdsplads. Jeg tænker umiddelbart forventningerne bliver højere under en erhvervs kandidat."*

For en fuld oversigt over besvarelserne, se Figur 3.

Figur 3: Hvorfor har du ikke valgt at tage en erhvervs kandidatuddannelse? (Vælg maks. Tre)

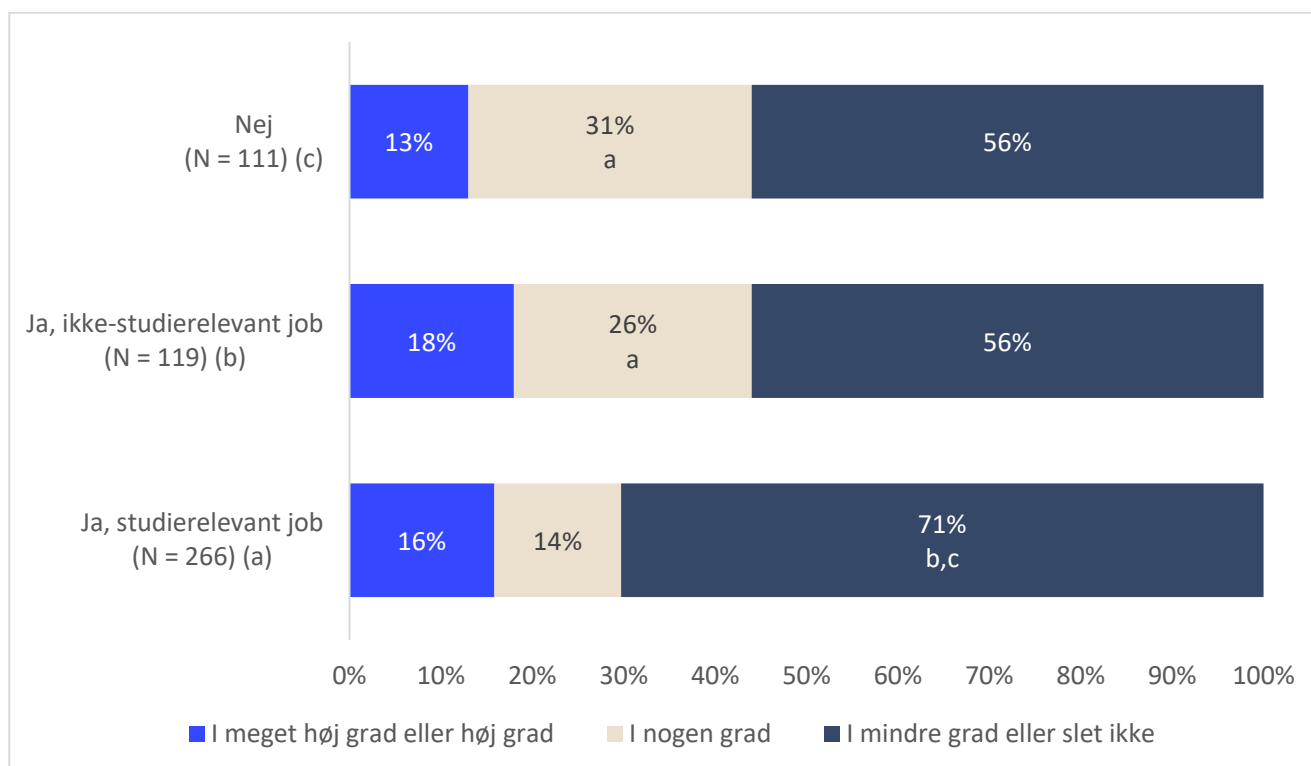
Note: Spørgsmålet er kun stillet til kandidatstuderende, som havde mulighed for at tage en erhvervs kandidat, men ikke er i gang med en. N = 49.

Relevant studiejob påvirker studerendes interesse for en erhvervs kandidat

De studerendes jobsituation kan have en indvirkning på deres interesse for en erhvervs kandidatuddannelse. Tre ud af fem studerende (60 %) svarer, at de har et studierelevant job ved siden af deres studie. 20 % har et ikke-studierelevant job, og 20 % har ikke et job ved siden af deres studie. De studerende, der har et studiejob, arbejder i gennemsnit 15 timer om ugen. Dog arbejder 33 % mere end 15 timer om ugen, hvoriblandt 24 % arbejder mellem 16 og 20 timer om ugen.

Der er en klar sammenhæng mellem de studerendes jobsituation og deres interesse for at tage en erhvervs kandidatuddannelse. Som det fremgår af figur 4, er der en signifikant større andel (71 %) af de bachelorstuderende med et studierelevant job, som i mindre grad eller slet ikke er interesseret i at tage en erhvervs kandidatuddannelse. Kun 56 % af de bachelorstuderende med et ikke-studierelevant job eller dem uden arbejde svarer tilsvarende, at de i mindre grad eller slet ikke er interesseret.

Figur 4: I hvilken grad vil du være interesseret i at tage en erhvervs kandidatuddannelse? – Opdelt på studiejob

Note: Spørgsmålet er kun stillet til studerende, der er i gang med deres bachelor. Signifikant større end: ^a Studierelevant job, ^b Ikke-studierelevant job, ^c Uden job.

Metode

Studielivsundersøgelsen fra 2023 er blevet gennemført i perioden 25-05-2023 til 16-06-2023. Undersøgelsen er blevet udsendt til lige godt 11.000 tilfældigt udvalgte medlemmer fra den samlede medlemspopulation i Djøf Studerende. 1.088 personer har gennemført undersøgelsen, og 144 har afgivet nogle svar, hvilket giver en svarprocent på omkring 11%. Resultaterne fra undersøgelsen er vægtet på køn og uddannelsesgrupper, da kvinder, jurister og samfunds- og forvaltningsuddannede i år i højere grad har besvaret undersøgelsen. Derfor vægtes data for at kunne tage højde for disse uligheder mellem populationen og besvarelserne, så forskelle i besvarelser mellem hhv. køn og uddannelsesgrupper ikke blot skyldes et større/lavere antal respondenter.

I notatet har vi anvendt besvarelser fra den anden studielivsundersøgelse fra 2022, hvori vi også spurgte ind til de studerendes opbakning til en potentiel erhvervskandidatuddannelse. Besvarelserne blev indsamlet i perioden 31-05-2022 til 06-07-2022. Undersøgelsen blev sendt ud til knap 10.000 tilfældigt udvalgte medlemmer af Djøf Studerende. Heraf gennemførte 1.031 undersøgelsen, imens 91 studerende afgav nogle svar.